

Upravitelji: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr.
Italije in moznostvima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina za mesec 1.200, za tri mesece 3.600, za šest mesecev 6.000, za leto 12.000.
Za izposojnino vključno s »Ponedeljskim Jutrom«
Lir 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5. — Telefon
Kev. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Boji na Siciliji

Odločen odpor osnih čet proti sovražnemu napadu — 33 sovražnikovih letal sestreljenih — 3 parniki poškodovani v tuniških vodah

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 10. julija naslednje 1141. vojno poročilo:

V pretekli noči je sovražnik začel ob podpori močnih pomorskih in letalskih oddelkov napad proti Siciliji. Zavezniške oborožene sile se odločno upirajo sovražni akciji; boji so v teku vzdolž južno-vzhodnega obalnega pasu.

Med akcijami, ki jih je včeraj letalstvo izvršilo nad središči na Siciliji, je italijansko in nemško topništvo uničilo 22 letal, od teh 15 v Portu Empedocle, 2 v Trapaniju, 2 v Sciaci, 1 v Villi Olivi (Siracusa), 1 v Aragani (Agrigento), 1 v Falconari (Caltanisseta); nekoliko posadk je bilo ujetih.

Torpedna letala, ki so zadela parnike pri podjetju, javljenem v današnjem poročilu, so vodili piloti: poročnik Paglieruso Vasco iz Barbarana (Venezia), podporočnik Degli Angeli Carlo iz Cesene (Forlì), podporočnik Aventini Giampaolo Giampiero iz Formije, višji narednik Guerra Aldo iz Padove, narednik Scigliarini Guido iz Finalea (Emilia), narednik Ginoprai Radanes iz Perugia.

Letala, ki jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, so se zrušila v naslednjih krajih: 15 v Portu Empedocle, 2 v Trapaniju, 2 v Sciaci, 1 v Villi Olivi (Siracusa), 1 v Aragani (Agrigento), 1 v Falconari (Caltanisseta); nekoliko posadk je bilo ujetih.

Dr. Göbbels o nemški znanosti

Priznanje delu nemških intelektualcev

Heidelberg, 10. jul. s. Na univerzi v Heidelbergu, ki je med najstarejšimi kulturnimi ustanovami Nemčije, je bila vrsta slovesnosti, kateri so se udeležili zastopniki nemške znanosti in številne akademске osebnosti z vseh področij Nemčije, kakor tudi predsedniki glavnih znanstvenih zavodov ter rektorji skoraj vseh nemških univerz. Navzoča so bila tudi zastopstva dijakov, med katerimi je bilo mnogo odlikovanih v tej vojni z viteškim križcem reda Železnega križa. Zbrani so predstavljali nemško izobraženstvo, ki je ob strani vojakov in delavcev, zaposlenih v vojnih industrijah, v prvi črti na fronti tožalne vojne. Med prireditvami je bila izražena trdna volja, da se vodi borba brez kompromisa do zmagovitega zaključka.

V četrtek zvečer je med sprejemom zastopnikov tiska okolišnji vodja Scheel poudaril pomen prireditve in omenil, da se je prav v Heidelbergu pričelo dijaško narodno-socialistično gibanje. V petek zjutraj je bil v senatni dvorani univerze uradni sprejem častnih gostov, med katerimi so bili minister dr. Göbbels, minister Rust in še nemških dijaških organizacij. Sprejem je bil obnem poklonu ministru Göbbelsu, ki je pred 20 leti obiskoval heidelberško univerzo, kjer je diplomiral. Rektor univerze prof. Schmitthner je izročil ministru dr. Göbbelsu novo doktorsko diplomu, ki jo je prejel dekan filozofske fakultete. Ob zaključku slovesnosti v Heidelbergu je bila velika manifestacija, na kateri je govoril propagandni minister dr. Göbbels.

Dr. Göbbels je predvsem poudaril, da je bila Nemčija, preden je prišla z novo dobo, tako urejena, da je mogel samo določen razred prevzemati visoka mesta v vodstvu naroda. Revolucije nastanejo, ker ljudje iz naroda, ki naj bi prevzeli mesta v vodstvu, ne morejo priti do veljave in na mesta, kamor naj bi zaradi svojih sposobnosti prišli. Ze zaradi tega prinese vsaka revolucija neko krizo v intelektualnem življenju in zlasti v vzgoji. Govorec nato o poslanstvu, ki je poverjeno narodnemu socializmu, je dr. Göbbels dejal, da je treba jasno razlikovati med nalogami časne znanosti in nalogami za bodočnost, ki so zgodovinskega značaja. Kar se je zdeto pred leti geslo brez pomena in skoraj neizvedljivo, je postalo danes dejstvo. Danes je pot svobodna za vse, ki kažejo sposobnosti. V visokih hierarhijskih potrebujeh Nemčija znanstvenike, umetnike in politike, ki ne pridejo iz višjih razredov, tem-

več iz srednjih. Ti tvorijo zvezno točko med razredi v življenju naroda. Nemčija je klasična država znanstvenih raziskovanj. Njej je človeštvo dolžno zahvalo za mnoge iznajdbe, ki so prispevale k povečanju spoštovanja, katero gre nemškemu narodu, ne sme se pa misliti, da hoče Nemčija odpreti pot sterilnemu intelektualizmu, povprečnosti in dilatatizmu. Do znanstvenega dela imajo pristop samo tisti, ki si zaslužijo najvišje spoštovanje. Njim je narod dolžen večji del svoje sedanjke kulture, gospodarskega obstoja in socialnega življenja. Ni si mogoče danes misliti, da bi obstojale zdravniška veda, fizikalna veda, gospodarska veda, matematična ali zgodovinska veda ali pa filozofija, kraljica vseh misli, ne da bi nemški pionirji položili temelje zanj. Primerjajoč znanstveno in umstveno delo na današnjih univerzah in v nemških laboratorijih s sterilnim intelektualizmom premaganih časov je dr. Göbbels označil sedanjost dobo za »časovno dobo«, ki nima primere v zgodovini, v kateri so se vse vrednote hierarhije in izobraževanja v globini spremenile.

Minister je zaključil svoj govor z zatrdilo, da so znanstveniki in pisatelji Nemčije odgovorili soglasno na poziv naroda, in noben znanstvenik svetovnega slovesa se ni odtegnil nalogi, ki jo nalaga ura. Onega dne, ko se bo lahko objavil delež tehnikov, graditeljev, inženjerskih in učencov za dosego zmage, jim bo ves narod moral izreči priznanje, ki ga zasluži. Intelektualna Nemčija se ne namerava danes izgubiti v fantastičnosti. Služiti hoče z razumom stvarnim nalogam, ki jo čakajo, posvetiti se hoče tem nalogam z vsemi svojimi silami, z vsemi duhovnimi silami znanosti in raziskovanja.

Berlin, 10. jul. s. Nemški tisk razpravlja o govoru ministra Göbbelsa v Heidelbergu in o razvoju velike bitke v odseku Bjelgoroda—Orl. Listi soglasno poudarjajo, da so besede propagandnega ministra povečevanje umstvenih nemških energij v službi domovine. Zmagoviti dogodki na vzhodni fronti poudarjajo v Berlinu, so se lahko uresničili tudi zaradi neutrudnega dela bojevnikov na notranji fronti in izobražencev, katerih prispevek k narodni stvari zasluži najvišje priznanje. Glede dogodkov na vzhodni fronti, oziroma glede razvoja velike bitke v odseku Bjelgoroda—Orl se dnevniški omejujejo na dejstvo, da na obeh straneh mečejo v borbo nove rezerve in da je borba zlasti v nekaterih točkah tega odseka zavzela značaj prave tekmice materiala in znanstvenega obsega.

Zakonski osnutki poljedelske komisije

Rim, 9. jul. s. Zakonodajna komisija zbornice fašjeve in korporaciji za poljedelstvo se je sestala pod predsedništvom predsednika nacionalnega svetnika Bisia ob navzočnosti državnih tajnikov za finance Pellegrini, Giampiera in za korporacije Contua. Komisija je odobrila osnutke zakonov o dopolnjevalnih normah glede družinskih dokladov za delavce, ki so poklicani pod orožje. O tem je govoril nac. svetnik Bignardi, obširna pojasnila pa so dali državni tajniki, nadalje glede totalitarne discipline žetve (poročevalce Pellegrini), glede emisije kreditov za nekatere službe poljedelskega ministrstva (por. Vezzani), glede uporabe poljedelskih strojev v tekočem poljedelskem letu (por. Muzzarini) in glede izplačila stroškov za pospešeno mlatev (por. Moroni).

Italijansko-madžarsko kulturno sodelovanje

Budimpešta, 8. jul. s. Danes je bila tu zaključna seja četrtega kulturnega sestanka italijanske in madžarske vseučiliške zveze. Predsedoval je sestanku državni podtajnik v prosvetnem ministrstvu Hankis. Na dnevnem redu je bilo zlasti vprašanje vmešavanja države v narodno-gospodarsko življenje. Profesor Balzarini, član italijanskega odposlaništva, je povzel razpravo in prikazal stališče obeh odposlancev, ki se strinjata v poudarjenju vrhovnega interesa narodov. Državni podtajnik v madžarskem prosvetnem ministrstvu je imel nato zaključni govor, v katerem je poudaril koristnost neposrednih izmenjav naziranj med vseučiliško mladino obeh držav in popolno skladnost stališč obeh odposlancev glede raznih vprašanj, ki so bila v razpravi. Nac. svetnika Paglierinija, podpredsednik GUF-a, in profesorja Balzarinija je sprejel propagandni minister Anthal, ki ju je pridržal v prisrčnem razgovoru.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Siloviti boji na vzhodni fronti

Od ponedeljka je bilo uničenih že 1227 sovjetskih tankov — Zopet 119 sovjetskih letal sestreljenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 10. jul. Vrhovno poveljništvu nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V veliki bitki pri Bjelgorodu in Orlu so dosegli čete kopne vojske in orožja SS proti zagrizenemu odporu novo pripeljanih sovražnih sil nadaljnje napadalne uspehe. Med tem ko je bilo severno od Bjelgoroda osvojen precej ozemlja, so se južno od Orla razvili hudi topniški boji. Celokupno število oklopnih voz, ki so obležali na bojišču od 5. julija dalje, razstreljeni ali zaplenjeni, se je povečalo na 1227. Letalstvo je z močnimi oddelki posegalo v borbe na kopnem. Lovski oddelki ter protiletalsko topništvo so sestrelili včeraj 119 sovjetskih letal.

V noči na 10. julija je začel sovražnik s podporo močnih pomorskih in letalskih oboroženih sil napad na Sicilijo. Zadel je

takoj na močno obrambo s kopnega in v zraku. Borbe se nadaljujejo.

Angleški bombniki so preteklo noč napadli zapadno nemško ozemlje. V stanovanjskih predelih, predvsem v mestu Bochumu, je bila povzročena škoda na poslopih in požari. Doslej so javili, da je bilo sestreljenih 11 sovražnih bombnikov. 2 nadaljnji sovražni letali sta bili uničeni nad zasadenim zapadnim ozemljem in nad Atlantikom.

Pomorske oborožene sile ter protiletalsko topništvo na trgovskih in vojnih ladjah so v času do 10. julija sestrelile 21 sovražnih letal.

Nemške podmornice so ponovno napadle močno zavarovane konvoje in potopile v trdovratnih bojih pred brazilsko obalo in na srednjem Atlantiku 8 ladij s skupno 51.000 br. reg. tonami.

admiral, je bil eksperiment, ki je Angležem mnogo več, kakor je predsednik Roosevelt pričakoval, ko je svoj narod pahnul v vojno. Po uradnih podatkih so letalske ambulanice prevozile doslej 50.000 ranjenih in bolnih vojakov. Statistika ne navaja ranjenecv in bolnikov, ki so jih prevozili s drugimi sredstvi.

Ameriške vojne žrtve

Lizbona, 9. jul. s. Vojna stane Američane mnogo več, kakor je predsednik Roosevelt pričakoval, ko je svoj narod pahnul v vojno. Po uradnih podatkih so letalske ambulanice prevozile doslej 50.000 ranjenih in bolnih vojakov. Statistika ne navaja ranjenecv in bolnikov, ki so jih prevozili s drugimi sredstvi.

Važni nemški uspehi na vzhodu

Berlin, 9. jul. Velika bitka oklopnih divizij pri Obojanu se bliža svojemu koncu. Nemci so z njo dosegli mnoge izmed svojih ciljev. Osvojili so nekatere važne kraje, med katerimi je neko strateško zelo pomembno središče. Dokler uradno poročilo ne da podrobnosti, se ne morejo navesti imena osvojenih krajev, le to se lahko reče, da je področje, ki so ga zasedle nemške čete, zelo obsežno, kar je razvidno iz tega, da nemške oklopne divizije niso prodirle samo preko glavne sovjetske zaporne črte in uničile na stotine utrd in toniških postojank, marveč so dosegle do druge obrambne črte. Nemške oklopne sile se poslužujejo v teh borbah popolnoma nove taktike. Dočim je nemški glavni stan v letih 1940 in 1942 vedno pošiljal naprej svoje brze divizije ter ustvarjal premočne kline ne glede na bočno zaščito, kakor se je to zgodilo prvič v Franciji in povzročilo zlom francoske vojske, so to pot oklopnih vozovi dobili povelje, naj ne izgube stika s svojimi pehotnimi množicami in da ne smejo za seboj puščati sovražnih skupin, ki bi jih bilo treba kasneje uničiti.

Ta taktika nekoliko ustavlja premikanje, pa je varnejša, ker se ni treba bati napadov iz za hrbta in z bokov. Ta okoliščina tudi dokazuje, da Nemci za sedaj nimajo namena prodirati globoko v sovražne črte, marveč hočejo požeti samo manjše uspehe, predvsem pa izločiti rusko grožnjo, ki jo predstavljajo sovjetske čete v klinu zapadno od Kurška, ter popraviti frontno črto s tem, da odščitajo to klin.

Cisto drugačen pa je položaj v odseku pri Orlu, kjer sovjetske sile doslej niso samo onemogočile Nemcem, da bi prešli glavno zaporno črto, marveč so včeraj ves dan izvrševali niz silovitih protinapadov, ki so močno zaposlili nemške čete. S to svojo protiofenzivo si rusko poveljništvo, ki ni moglo ustaviti napredovanja nemških brzih divizij severno od Bjelgoroda in ki je zato v težavnem položaju, prizadeva prisiliti Nemce, da bi prenehali svoje sunke proti področju pri Orlu.

Nemci so napadli tudi področje, na katerem ima ruski klin svoj vrh v smeri na Sevsk. Javljajo o napredovanju na področju pri Sumih in pri Rilsku. Sovražnik je v vseh teh spopadih izgubil več kot 900 oklopnih voz in 1000 letal.

Rusi so poslali v borbo nov tip oklopnega voza, ki so mu dali ime »Klim Vorosilov«. Ta tank je najnovejši proizvod ruskih oborožitvenih tovarn na Uralu. Oklopni voz »Klim Vorosilov« je vozilo velike tonaže z dvojnimi oklepom, Oborožen z enim daljnostrelnim topom in mnogimi metaličnimi plamenici s težkimi strojnimi. V Berlinu pravijo, da so si Rusi obetali mnogo uspeha od novih oklopnih voz. Hoteli so presenetiti Nemce kakor takrat, ko so prvič uporabljali oklopne vozove »V. 34«, katerih oklop je bil izdelan tako, da so ob njem drsele in se odbijale takratne granate nemškega protitankovskega topništva. Razen tega je sovjetsko letalstvo dobilo nov tip oklopnega dvomotornika, ki je izpolnjen iz vzorec tipa »Stormovik«. Mnoge izmed teh oklopnih dvomotornikov so nemški lovci že sestrelili.

Rusi so pričakovali uporabo »Tigrov« v velikem obsegu. To je oklopni voz, ki je dobro znan, saj so se »Tigri« udeleževali bojev v Tunisu ter so sovjetski opazovalci pri britanski I. armadi imeli dovolj prilike spoznati jih, gotovo pa niso pričakovali, da bi bila nemška težka industrija v položaju izdelati zopet nov tip oklopnega voza, ki je še težji kakor »Tiger«. Novi oklopni voz, ki je najpopolnejši tip, kar jih ima sedaj nemška vojska, je bil izdelan pod osebnim odstvom ministra za oboroževanje Alberta Steera. Uporaba tolike množine novega orožja je najboljši dokaz za točnost števil, ki jih je nedavno podal minister Steer o vojni proizvodnji Nemčije. To je tudi dokaz, da so nemške tovarne premaknjene v okolišje, ki jih ne dosega sovražno letalstvo, in da ni njihov delovni ritem prav nič trpel zaradi napadov britanskega letalstva na Porurje in Porenje. (Le ultime Notizie.)

Bitka še ni dosegla vrhunca

Berlin, 9. jul. s. Vesti, ki so prispele po noči z vzhodne fronte, ne dodajajo mnogo k slikli vojnih dogodkov, ki so jo berlinski dnevnikji in poročila podali včeraj iz poluradnega vira. Bitka se divje nadaljuje in zdaj se, da še ni dosegla vrhunca. Na obeh straneh so vrgli, kakor so podčrtali davi v Berlinu, v boj nove sile, zlasti oklopne oddelke z orožjem najnovejšega tipa. Obe središči borbe, ki sta se ob pričetku stvorili na »rajnih« točkah odseka Bjelgoroda—Orl, se sedaj širita v svojem akcijah radiju na nova področja. Sveže rezerve tankov, ki jih je sovražnik uporabil v zadnjih 24 urah, so že bile zdesetkovane v najhuj-

ših borbah z nemškim topništvom in letalstvom, ki je osredotočilo na sovražne sile skrajno siloviti bobneni ogenj. Bojišče je posejano z razbitimi tanki in sovjetskimi trupli. Nemške čete so na vsej fronti, kakor javljajo zadnje vesti, pridobile na ozemlju. Posebno so se odlikovale v borbah oklopne divizije SS in nekatere eskadre lovcev v srednjem odseku. Med temi navajajo nemški listi skupino pod poveljstvom majorja Brandleya, ki je brez izgub sestrelila v dveh dneh 77 sovjetskih letal.

Veliki uspehi nemškega letalstva

Berlin, 10. jul. s. O sodelovanju nemškega letalstva v veliki bitki pri Bjelgorodu in Orlu se doznava oziroma iz pristojnega vira naslednje podrobnosti:

Medtem, ko so težki lovci v manjših skupinah čistili nebo nad bojiščem in obstreljevali s strojnimi topi ščitili od zgoraj nemške čete, so skupine strmoglavnih in napadalnih letal izločevale iz borbe topovske postojanke in boljševiške betonske zaklone. Z neprestanimi napadi je bilo doseženo uničenih v 4 dneh bitke najmanj 150 težkih havbic in 20 protiletalskih baterij. V sodelovanju z rumunskimi in madžarskimi letalci so močne skupine nemških bombnikov istočasno napadale z znatnimi uspehi zaledje in na boljševiška zbirališča. Zadale so sovražniku hude izgube. Eskadra madžarskih bojnih letal je dosegla odlične uspehe med napadom na važna oskrbovalna oporišča boljševikov, največje presenečenje pa je napravila uporaba protitankovskih lovcev, ki so s svojim novim orožjem in novo ofenzivno taktiko zadali boljševiškim oklopnim skupinam izredno hude izgube. Sovjetske oklopne sile so skušale večkrat nastopiti proti tem skupinam, toda podvržene so bile akciji nemških protitankovskih lovcev, ki so v 6 urah uničili okrog 50 sovjetskih tankov, med njimi 27 težkih, katere so smatrali doslej za neranljive pred letalskimi napadi.

Angleški admiral o ponesrečenem izkrcanju pri Dieppu

Madrid, 9. jul. s. Pod pokroviteljstvom angleškega admirala Rogera Keyesa je bila objavljena knjiga o vojni in o tako zvanih kombiniranih operacijah. Keyes omenja podjetje pri Dieppu in priznava, da se je popolnoma izjalovilo tudi s teoretičnega stališča. Podjetje pri Dieppu, piše angleški

Novi albanski minister

Tirana, 9. jul. s. S dekretom Kr. namestnika je bil imenovan Ekse, Benussi za prosvetnega ministra v vladi Ljohove. Novi minister je že prisegel namestniku Kralja.

128 letnica neodvisnosti Argentine

Buenos Aires, 9. jul. s. Z veliko patriotično gorečnostjo je argentinski narod proslavil danes 128 letnico svoje neodvisnosti. Najvažnejši del proslave je bila parada oboroženih sil pred predsedniškim generalom Ramirezom ob navdušenem vzdikanju prebivalstva. Pred tem je bil svečan »Te Deum« v katedrali ob navzočnosti predsednika in vseh visokih funkcionarjev države.

Buenos Aires, 9. jul. s. Predsednik Ramirez je demantiral vesti, da bodo v Argentini kmalu nove politične volitve.

Nevarnost stavke v ameriških ladjedelnicah

Buenos Aires, 8. jul. s. Delavska kriza v Zedinjenih državah se še nadalje grozeče razširja. Rudarskemu problemu se sedaj približuje še problem delavcev v ladjedelnicah, ki predstavljajo prav tako pomembno kategorijo delavstva, saj jih je nad milijon. Voditelji delavskih organizacij na področju ladjedelniške industrije so vložili formalno zahtevo po zvišanju plač V pristojnih ameriških krogih smatrajo, da bo odklonitev te zahteve imela nedvomno za posledico stavko vsega delavstva. V istih krogih pripominjajo, da gre za enega izmed najpomembnejših sporov, ki ga je zvezno delavstvo kdaj koli reševalo, da pa ta spor ni edini. Kajti poleg spora rudarjev bo treba še rešiti spore železničarjev in delavcev v težki industriji.

Nazadovanje proizvodnje gume v Braziliji

Buenos Aires, 8. jul. s. Javljajo, da brazilске oblasti ne morejo zbrati delavcev za nabiranje gume na amazonskem področju, zaradi česar je proizvodnja te surovine neznamna. Delavci se nočejo podajati v te plantaže zaradi slabih prejemkov in pomanjkanja pomoči, predvsem pa zaradi tega, ker so na milost in nemilost izročeni podjetnikom zaradi pomanjkanja sleherne socialne zakonodaje, ki bi urejala odnose med delavci in podjetniki.

Ameriške izgube v zalivu Kula

Tokio, 10. julija. s. Japonski glavni stan objavlja: Po nadaljnjih poročilih so bile v pomorski bitki z ameriškimi silami v zalivu Kula 4. t. m. potopljene križarka »Helen«, rušilec tipa »Santefe«, rušilec velike tonaže tipa »Stange«, rušilec nedoločenega tipa in oskrbovalni službi dodeljena ladja.

Pozno ameriško spoznanje o moči Japancev

Stockholm, 9. julija. s. Američani so šele sedaj opazili, kakor je soditi po tem, kar piše revija »Look«, da Japonska ni tak nasprotnik, za kakršno jo je proglasil polkovnik Knox, ko je izjavil, da bo v 90 dneh izločena iz borbe. Pristojne oblasti v Ameriki, piše revija, so mnenja, da postaja Japonska vsak mesec bolj močna in da je ne bo mogoče premagati samo z letalsko-pomorskimi sredstvi. Japoni gradi vedno več oboroženih trgovskih ladij, temveč tudi v Fusanu, na Koreji, v Mandžuriji, na Kitajskem, v Manili, Saigonu in Bangkoku. Ne da bi omenjala pomen japonskih osvojitve v Aziji in na Filipinih mora revija trpko ugotoviti, da ima Japonska vse potrebne surovine kakor kosit, železo, kavčuk in mineralna olja. Glede ljudi, ki so v akcijski sferi Japonske in ki sodelujejo pri njenem vojnem naporu, zaključuje revija: Japonska lahko računa z nad 460 milijoni ljudi.

Na Indijskem oceanu potopljena ladja

Lizbona, 6. julija. s. Iz angleškega vira se doznava, da je 23 rešenecv z neke ladje, ki so jo potopile podmornice na Indijskem oceanu, prispelo v svojem rešilnem čolnu v avstralsko luko. Po njihovih izpovedih je treba pričakovati še dva rešilna čolna z ostalimi rešenci.

V dobi zorečega klasja

Nedavno tega smo praznovali največji praznik sonca, na dan, ko se je najpozneje zmrznilo in navsezgodaj zdanlo, namreč praznik poletnega kresa. V čarobni kresni noči zvezto po starem izročilu praproti, vendar je svet nedosegljiv rokam smrtnikov, dušavi ga takoj odtrga in odnese, kdo ve kam. Ko bi se pa komu posrečilo odtrgati cvet, t. b. slišal govorjenje dreves in ptic, zvedel bi za bodočnost, obenem bi mu pa bili odprti zakladi zemlje — po starem verovanju. Na predvečer praznika so naši pradedje zaigali na vrhovih in grebenih grmade lesa, valili gorca kolosa s pčbelj holmov ali jih pa spuščali po rekah navzdol. Na okna in duri posipali so zatičali praproti, ki zadobe, natrgane v kresni noči čarodajno moč; poleg praproti so pa tudi zatičali kresnice ali medvedovo latje in pa velike marjetice, ki upodabljajo zlato sončce.

Vedra je bila vera pradedov, vedra sicer sonce samo. Ogenj na njem jim je bil svet. Nadej so soncu razna imena. Pozimi, ko se priča njegova pota na nebu daljšati, jim je bilo nanovo porajajoči se Božiček ali Svarožiček; v vigredu, ko je jaro sonce dobilo na moči in zmagalo nad zimskimi besmi, so ga imenovali Jarila; v začetku poletja, ko se je popelovalo zmagoslavno na višavje neba, pa Kresnika. Kot božanstvo jasne letne dobe jim je bil Svetovit, kot vir blagostanja in bogastva pa Dažbog, bog nad bogovi. Oboževanje ognja nas spominja na vero Zoroastra (Zarathustra — zlata zvezda), ki jo je dobrih pet sto let pred našim štetjem ustanovil z osnovno zamisljo, da se bori tema s svetlobo, ki bo naposled zmaga. Zaradi tega so častili ogenj kot vir svetlobe tudi pripadniki te svoj čas v Perziji razširjene vere, ki jo je kasneje uvedril pomesece.

Tajinstveni polmrak vlada v tem času pod gostim, zelenim plaščem host in zaman si prizadevajo sončni žarki, da bi jim razlilo do dna, le tu in tam se odraža svetla, nemirno migljajo.

Neme priče ljubljanske preteklosti:

Na Mestnem trgu

Na zadnje naj bodo navedene še nekatere zanimivosti, ki se tičejo hiše št. 17 na Mestnem trgu.

Prav mnogim v Ljubljani je pač že znano, da je trgovala v hišnem prostoru, v katerem prodaja zdaj firma F. Slamič mesnino in poslaščice, nekoč »dušno hrano« firma J. Giontini.

O njenem lastniku naj povem po »Slovenskem biografskem leksikonu« nastopno: Janez Giontini, knjigar in založnik, se je rodil dne 15. maja 1818 v Fiumi. Kot pomočnika je zaposloval gradski knjigar in trgovec s klavirji Edvard Ludewig. Strokovno se je izobraževal tudi v Solnogradu in na Dunaju. Leta 1842 je prišel v Ljubljano ter stopil v službo pri knjigotrcu Paternollju, kateremu je vzorno vodil knjigarno in trgovino s pisalnimi potrebščinami. Dne 1. maja je Giontini sam prevzel Paternolljevo podjetje, ki ga je sčasoma z marljivostjo in poštenostjo zelo dvignil, a razen tega mu je še pridružil knjigovodstvo in ga leta 1846 razširil z izposojevalnico knjig. Sprva je zalagal Giontini posebno razne molitvenike, pozneje pa si je ustvaril hvalježno področje s knjigami poljudno poučne, praktične in zabavne vsebine. Najbolj priljubljene so postale in bile knjižnice za preprosto ljudstvo in mladino, izdane in založene od njega.

Razen knjigovodstva na dvorišču so hodili otroci svoje dni obudovat razne slike v izložbenih oknih, predvsem v hišni veži, med katerimi so jim bile nad vse povelič tiste, ki so prikazovale vojake. Se zdaj se spominjam, kako so dražili ljudje onega, ki ni bil vojak, češ da so ga transferirali od Giontinia h Gerberju. (Ta je imel enako trgovino in tudi knjigovodstvo na Kongresnem trgu v hiši, ki jo je nadomestila po potresu leta 1895 sedanja nova hiša (v kateri obratuje zdaj firma Predalič & Kolb).

Janez Giontini je preminul dne 14. januarja 1879 za kapjo, ki ga je zadela v »Zvezdi«, ko se je šel sprehat na Rožnik. Po njegovi smrti je vodil podjetje sin Rafael, rojen dne 22. oktobra 1860 v Ljubljani, kjer je tudi umrl dne 8. avgusta 1924.

Rafael Giontini je prenehal še pred prvo svetovno vojno zalagati knjige, pač pa je postal antikvar ali prodajalec starih knjig, karstnih je imel v zalogi obilo in prav raznovrstnih.

Na desni strani vrstnih vrat, skozi katera je dovoljen potek prvega prehoda na Cankarjevo nabrežje, je bila pred približno sedemdesetimi leti trgovina s perilom, platnom in šivalnimi stroji Vincencija Vošnjaka. Od leta 1841 pa do 1. maja 1856 je bila nastanjena v hiši Mahorova trgovinska šola.

Alojzij Potočnik.

Karel Čapek:

Očeta

Od jutra se sveti trg kakor žareča kamenita plošča pod brezoblačnim nebom. Pročelja imajo lopice, na oknih cveto kaktusi in geranije, rdečelast pišček se odtepa na ležišču. Mračna pročelja bogatih gospodskih hiš skoraj do polne diha hlad. Blagohotni mrak gleda iz sobe skozi okna, zamrežena z velikimi temnimi zavesami. Pred karmarjevo hišo spi bernardinec kakor sfiga. Tih je čisto tih na tem trgu; tih, kadar dežuje, tih o poldanskem žaru, tih v nedeljo, tih od delavnikov. Ogromna, visoka cerkev razlita svojo ladjo do srede trga. Tod je hodila deklica, dokler je živeła.

Umrla je in še nikdar ni videlo malo mesto večje žalosti, nego je bila žalost njenega očeta. V zadnjih dneh se že ni več ganil od njenega ležišča; le kadar je spala, je stal pri oknu in gledal na trg. Tod je hodil z njo, ko je bila še živa, vodil jo je za roko in ji govoril. Lekararjev bernardinec je pometal tja s kosčim repom in vstal, da bi ga lahko pobozala. Stari lekarar je segel po stekleno posodo in ji dal pest sladkorčkov za prsi. Deklica jih je pa nejevoljno izpljuvala in njeni ubogi prsti so ostali še dolgo potem umazani in lepki.

Tod je hodil z njo k reki. Bala se je nekaterih hiš, a nikoli ni povedala, zakaj; bala se je ljudi in hudih psov, vodnjakov s čebri, mostov, beračev in konj; bala se je reke in strojev. Pri vsakem tresljaju je bojazljivo pograbila očeto roko, on pa ji je kot angel varuh odgovoril z močnim stiskom: »Ne boj se, tukaj sem.« Tod je hodil z njo v gozd na izprehod, kotalil storže po bregu in se silil, da bi bil šaljiv. To dte ni nikoli ničesar vprašalo.

Vsak je vedel: on, spoštovan oče, tolst, sklonjen in skrben, ona, nelepceva nastroja šestletne deklice, svetlih las in suhih licec. Otroci so kričali za njo: »nedomrla«. Tu je on zardel, trpel

joča pega na kakem stebelu, na globlji veji ali pa na svetlozelenem blju ter na temnem praproti nalk pravkar osirotili duši, ki se v tesnobni negotovosti svoje usode za hip spočije pred početom v neznanje, od človeka zaželene. a od duha nezamisljive svetove — nesmrtnosti.

Tam v dolu med strmimi pobočji se šopirijo v hladnem, mračnem, tistem gaju, zasenčenem po gost h svodih starega bukova in otočnemnega amreča visoke praproti s svojim mirnim, resnim nalčjem. Negibne so in le redkokdaj se zaziblje zdaj ta zdaj oni list, kakor da bi nevidna bitja z onstran sveta prehajala neslišno skoznje. Morda se snidejo duhovi gozda, škrtati in vite pri majhnem studentu tik praproti, saj so ploščati kamni okoli njega prevlečeni z gostimi, baržunastimi blazinami mahu in vabijo k počitku. Podoben bistremu očesu zre studenček v globeli kvisku, kakor da bi žele prodreti skozi mrak listnega svoda v svetlo višavje nalk našemu duhu in očesu, ki se po nekem, človeku vrojenem nagljenju dvigata v nedoumljivo prostranstvo, sluteč tam resnico.

V to zavetje praproti, v ta mir dehtečih kotiček se zatekajo raznotera bitja, da se naučijo blagodejne samote. Tam v travci čepi žabica v rjavi, s temnimi pegami pretkani oblekci in preži potrepčljivo na manjše frfotave, ki se potepajo nad tlim. V izdolbenem koritu studenca nas gleda nezaupne mali urh in se ne upa iz vode; morda sluti po dosezanjih izkušnjah zlo, saj ga preganja čisto prirojena surovost in pa tudi šolana nevednost, dasi je nadvse koristen. Na dnu sameva mali pukek ter se dviga v daljših presledkih na gladino po zrak, morda edino snov na svetu, ki še ne vzbuja zavisti. Nekaj nadebnih paglavcev in nekaj majhnih vodnih hroščev še

Udeležencem otvoritve otroškega igrišča

Ljubljana bo imela jutri prirčno otroško slavnost

Ljubljana, 10. julija. Ze skušnja v petek dopoldne, ko je z vseh strani Ljubljane s posebnimi tramvajskimi vozovi in peš prišlo v Otroški paradiž blizu 500 gojenk in gojenčkov vseh ljubljanskih otroških vrtcev in podobnih zavetišč, je pokazala, da bo otvoritev gotovo največja in najprirčnejša otroška slavnost, kar smo jih doživeli.

Samo najstarejši ljubljancani se spominjajo velike mladinske slavnosti pred 50 leti pod Cerkovnim gradom, ko so ljudske šole obhajale 300-letnico slavne zmage pri Sisku. Toda še nikdar ni bilo v Ljubljani na kaki slavnosti zbranih toliko majhnih otrok, ki še ne hodijo v šolo, kot se jih bo predstavilo v nedeljo dopoldne ob 17. uri s svojo ljubeznivo korajžo, z najslajšim petjem, mičnimi igracijami in z vsemi mogočimi umetnijami, ki jih že zna ta živahni ljubljanski drobiž. Prav gotovo ne bo žal nobenemu, kdor se bo slovesne otvoritve otroškega paradiža udeležil, pač se bo pa teh lepih uric z vedrim srcem spominjal do kraja svojega življenja.

Ker bo udeležba pri otvoritvi Otroškega paradiža v nedeljo 11. t. m. ob 5. uri dopoldne gotovo zelo velika, saj so Ljubljancani in Ljubljancani od nekdanji veliki in tudi do skrajnosti poštrevnovalni prijatelji otrok zato prosimo vse udeležence za čim vestnejše upoštevanje naslednjih pripomb.

Vsi gostje, ki jim je župan poslal posebno vabila, naj se pripeljujejo ali pridejo na igrišče čez železniški prehod kraj Nunske ulice. Odtod naj gredo po stopnicah na cesto vzdolž ribnika, kjer naj zavzame prostore samo na cesti, čim najmanj naj pa stopajo na zeleno trato, ki je vsa rezervirana za sodelujoče otroke. Ob cesti je postavljena dolga vrsta klopi, da bodo utrujeni tudi lahko sede uživali pogled na prav mične prizore, ki jih bodo izvajali otroci.

Se posebno pripominjamo, da županova vabila veljajo ne samo za naslovence, temveč tudi za njihove dame, zlasti pa še za njihove otroke ali vnučke. Prosimo jih pa, naj prinese vabila s seboj.

K slovesni izročitvi otroškega paradiža ljubljanskim otročičem je seveda povabljen prav vsa Ljubljana, vsi starši, svojci in prijatelji otrok. Med obudovanjem Otroškega paradiža, ki pa še ni dodelan ter bo še prav znatno dopolnjen, naj se pa vsi udeleženci zavedajo, da je to prelepo idejo sprožil prejšnji župan ljubljanski dr. Juro Adlešič kot predsednik Akcije za zimsko pomoč. Načrte za Otroški paradiž je napravil mestni arhitekt inž. Boris Kobe, da bo po uresničenem načrtu Otroški paradiž obsegal krog v premeru

200, ki bo v njem tudi vsa mestna vrtarija tja do Ceste pod Rožnik. Dne 22. februarja 1941. so pričeli z delom na račun zimske akcije. Na ta račun je delalo pol leta povprečno 40 delavcev na dan, vsi ti delavci so bili pred začetkom del zaposleni in brez zaslužka ter z večino očetje veliko otrok, pripadali so pa 70 različnim poklicem. Tako je že začetek Otroškega paradiža koristil deci, ker je očetom dal zaslužka, njihovim otrokom pa kruha.

Toda dela so julija meseca 1941. popolnoma zastala ter ni bilo prav nobenega upanja, da bi jih mestna občina mogla nadaljevati na svoj račun. Tedaj je pa posegel vmes Visoki Komisar, Ekse. Emilio Grazioli, ki je v treh obdobjih za otroški paradiž podaril 300.000 L. Zato bo Otroški paradiž ljubljancane vedno spominjal na ime velikega prijatelja ljubljanskih otrok, prvega Visokega Komisarja Ljubljanske pokrajine.

Množice gledalcev naj se zavedajo, da sodelujoča ljubljanska deca s svojo slavnostjo izraža hvalečnost današnje, prihajajoče in še nadaljnjih generacij vsem dobrotnikom, ki so prispevali za zimsko akcijo, začetniku novega igrišča, prejšnjemu županu dr. Adlešiču ter vsem njegovim sodelavcem, zlasti pa še resnično iskreno hvalečnost uresničevalcu prelepe zamisli, prvemu Visokemu Komisarju Ekse. Emiliju Grazioliju.

Slovesna otvoritev Otroškega paradiža je torej predvsem zahvalna prireditelj. Zato pa menda tisočev udeležencev ni treba opozarjati, naj upoštevajo navodila, da ne bodo silili čez bariero tržnih klopi, ki je postavljena na obodu vse krožne poti okrog igrišča. Na klopih smejo sedeti samo majhni otroci. Udeleženci naj se povsod ravno po navodilih in opozorilih rediteljev, mestnih uslužbencev, ki jih bodo poznali po službenih čepicah in po belozelenih kordah. Otroški paradiž bo pa vsem udeležencem odprt takoj po odhodu sodelujočih otrok vrtcev z igrišča nazaj v mestno vrtarijo.

Vsi otroški vrtci naj pa upoštevajo vozni red ter v nedeljo dopoldne pripeljejo svoje gojence o pravem času na postajališče električne ceste železnice. Ob 15.30 uri morajo oddaljeni otroški vrtci v spremstvu otroških vrtaric in drugih varuhin čakati na posebne vozove tramvaja pred karmelčankami, v Zg. in Sp. Šiški, ob Privozu in na končni postaji na Viču. Pred 19. uro zvečer po zaključku slavnosti naj pa vsi gojenci oddaljenih otroških vrtcev in podobnih zavetišč čakajo na posebne tramvajske vozove pri uri na križišču Groharjeve in Rimske ceste.

Um naj prepreči čuvstev skrajnost!

O. S.

Naravnava letalskega torpeda, da bi mogel aparat odleteti takoj ob alarmu

Vsi sodelujoči otroški vrtci naj v nedeljo pridejo samo po Erjavčevi cesti čez železniški prehod na Cesto pod Rožnik in od tod v mestno vrtarijo, kjer se vsi zberejo jih otroške vrtarice razporede v spreverih.

Vsi drugi udeleženci naj pridejo iz glavne drevedora ali pa po potih za mestno vrtarijo na ceste in poti okoli Otroškega paradiža, kjer bodo lahko prav vse dobro videli in slišali.

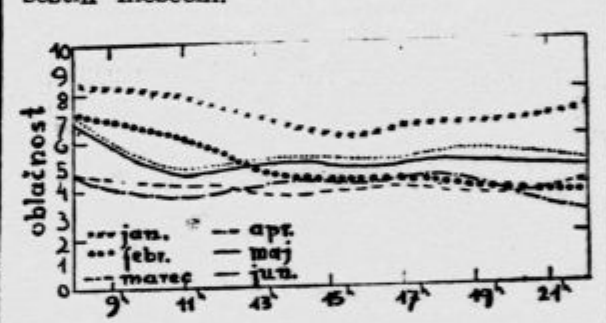
Ce bi nedeljsko prireditelj preprečil dež, bo slovesna otvoritev v ponedeljek 12. julija ob 17. uri popoldne z enakim programom ter seveda veljajo vsa vabila. Menda nam ni treba pripominjati, da je ta zahvalna slovesnost brez vstopnine.

Prvi dobrotnik otroškega paradiža

Prvi dobrotnik Otroškega paradiža je takorekoč nenadoma postala naša ugledna trdnica Srečko Potnik in drug, tovarna sadnih sokov in esenc v Metelkovi ulici št. 13, ker je podarila ves malinovce, kar ga je pri nedeljski slovesni otvoritvi treba za pogostitev 500 otrok vseh ljubljanskih otroških vrtcev. Županstvo je bilo v veliki zadregi zaradi pogostitve. Hvaležno bi bilo, če bi hotel za dober denar odstopiti nekaj malinovca ali celo vse. Toda, ko so mu predložili svojo zadrego in namen, je lastnik naše ugledne tovarne sokov kar poslal vse potrebne malinovce s pripombo, naj se neodolno otročji posladkajo kar na njegov račun. Županstvo izreka dobrotniki trdnici Srečko Potnik in drug najtoplejšo zahvalo

Oblačnost v prvi polovici letošnjega leta

Ljubljana, 10. julija. Kakor nas zanima temperatura ozračja, zračni tlak in padavine, tako se gotovo večkrat tudi povprašujemo po oblačnosti našega neba. Ker imamo za letošnje prvo polovico leta podatke o oblačnosti v Ljubljani, naj navedemo nekaj značilnosti ljubljanske oblačnosti v minulih letošnjih šestih mesecih.

Stopnja oblačnosti določamo z opazovanjem neba. Za njeno točno ugotavljanje nimamo za enkrat nikakega zanesljivega pripomočka in se moramo zanašati le na vestnost in točnost opazovanj posameznika. Stopnja oblačnosti podajamo s številom od 0 do 10, ki nam povedo, koliko desetina neba je pokrita v času opazovanja z oblaki. Tako pomeni 0 jasno, 10 popolnoma oblačno.

Povprečna dnevna oblačnost (od 8. do 22. ure) je bila letos v Ljubljani v mesecih

I. II. III. IV. V. VI.
7.1 4.9 4.0 4.0 5.0 5.4

Po oblačnosti je prednjačil januar, kar lahko smatramo za normalno; pozimi je namreč ohlajevanje tal in zraka po zarčanju najmočnejše, tako da se pri tleh in v nižjih zračnih plasteh kopičijo velike množice megle in oblakov.

Zanimivo je, da ni sledil glede oblačnosti januarju februar, kar bi zelo verjetno v splošnem opazovali, temveč junij. Porast oblačnosti v toplih mesecih, ki je

za velikodušno darilo pridnim ljubljanskim otročičem z željo, naj bi kot zgledna prijateljica otrok dosegla še veliko uspehov — ljubljanska mladina bo pa svojo veliko dobrotnico gotovo ohranila v najslajšem spominu.

Kolesarčki

ki še ne hodijo v šolo ali pa že v prvi razred, naj se v nedeljo dopoldne tudi postavijo pri otvoritvi otroškega paradiža, čeprav sedaj še niso določeni za udeležence pri sprevodu otroških vrtcev. Enako prav lepo vabimo tudi vse pridne punčke in fantke teh let, ki imajo našo starodavno nošo, naj v nedeljo popoldne ob 16. uri zanesljivo pridejo pri železniškem prehodu na Erjavčevi cesti in po Cesti pod Rožnik v mestno vrtarijo, kjer bo zbrana vsa mladina iz otroških vrtcev. Tam naj se pogumno predstavijo vsem ljubljanskim otročkom znani gospodični Slavici Venzajovi, da kolesarje uvrsti na čelo spreveda, dekle in fantice pa med svate, ki se bodo vozili z dvema majčkenima konjicema. Enako naj pa pripeljejo tudi vse punčke iz otroških vrtcev s seboj svoje najljubše prijateljice, namreč svoje punčke v vozičkih, da bo vsa Ljubljana občudovala najljubše premoženje naših najmanjših »mamec«. Ker oslička, namenjena za stalna gosta otroškega paradiža, še nista vajena takih slavnosti, je pa očetom omogočil vsej deželi znani prijatelj konj, gospod France Kodela z Rimske ceste. ki je poslal dva olikana majhna konjčka z imenitnim vozičkom za ženina in nevesto. Prijatelju otrok že danes izrekamo najlepšo zahvalo v imenu vseh sodelujočih otročkov in hvaležnih gledalcev.

Dr. M. Čadež.

Krdelo je vznemirjeno, da težko diha. Kaj neki počno? Zakaj ne začno? Tihno zavlačujejo. Mučno, moreče...

»Laudate Dominum de coelis, laudate eum in excelsis!«
Množica se je odahnila.

Lahen vetrič je zavel, kakor da bi ga bil prebudil zbor moških glasov, bojačajo po bledeh obrazih. Dvignili se je oblakč kadila, trakov in venci so zaselesti in iz groba je udaril hladilovec. Oče nepremično strmi v rakvico, sklonjen, kakor bi padal. Ljudje stopajo na prste, da bi ga razločno videli: zdaj, zdaj pride kočirve.

»Kyrle eleyson!«
Mlad duhovnik razpihava s kadilnico. Veržice tiho hreste, dim se dviga in se vije...
»Oremus!«

Širno, prostrano nebo se odpira nad belim pokopališčem, sekunda brezkončne večnosti, samo srce tole v napetost strašnega, ovecanega in mučnega trenutka.

»Per omnia saecula saeculorum...«

»Amen.«

Kapljice posvečene vode kapajo na rakvico, oče kleče z glasnim bolestnim vzlikom na kolena, rakvica drži z majhnim vpogibom v grob in zbor zapoje sladki, žalostni, prirčni koral.

Mala gospa s pajčolanom posluša kakor pri bita. Preveč dobro ji je znan ta polni, zveneči, sam s seboj zadovoljni, samega sebe tolažeči glas. Nečak se ga poslušala drugje in goveče si se raztopila pod njegovim gromotnim dotokom. Celu mestec posluša s sklonjeno glavjo. To poje sam zborovodja s prvo pevko v zboru, z Marijo, z veliko cvetočo deklico, ki je prava Venera v mestu.

Iz vsega zbora je slišati samo ta dva glasova. Govorč, da hodi k njemu, ta Marija. Dva glasova se ljubita in se objemata v polnem soncu; še celo dekan posluša z zaprtimi očmi.

voditi za roko svojega očeta, zastokala je v njegovem naročju, sedaj pa hvalite ime Gospodovo, da je umrla v ubogih šestih letih, da je postala angelček.

Po prostranem trgu stopa črni sprevod: ministranti s križi in svetilnicami, tožeča godba, družice z venčkom rožmarina in z zlomljenjo svečico na podsvetnikih, duhovniki z gorčimi svečami, in rakvica, lahka kljub vsej razkošnosti, vncem, širokim trakovom, voščenenemu vncu in pentljam s črnim florom, sklonjeni oči z lici, ki so kakor umazane od žalosti, blede, drobna mati pod črnim pajčolanom in seveda ljudje, črni in mračni, s plešami, ki se blišče v soncu, z belimi robci, šepetajoči pomalem med seboj in zakaj pogrebke s svojo brezkončno molitvijo, kakor oddeljen, momljajo o tok.

Počasi in svečano stopa sprevod na Kalvarijo ljudskih bolesti. Daleč zadaj za mestom leži novo pokopališče, belo in izsušeno, pečena zemlja mrtvih, iz katere ni zraslo nič drugega kakor le beli križi, pločevinaste lilije in pusta veža pokopališke kapele. Vse je suho in izbeženo kakor kosti. Belo in mrtvo polodne. Bela, izsušena, prašna cesta. Majhna rakvica se pomika navzgor in vleče za seboj čeno krdelo, majhna rakvica, majhen mrliček v belem krilcu in s prelomljeno svečko; tod je hodila roko v roki z očetom.

Revež, imel jo je tako radi! Pozno se je oženil in čakal prvega otroka. In potem, saj to veste, je prišel sem novi zborovodja, organist, in je zmešal njegovo vno. Vse mesto ve o tem. Zato je prišla na svet svetlozela deklica temno lasem očetu. Bila je čisto organistova, kakor da bi mu iz očesa padla. Naravnost s prstom je kazala na svojega pravega očeta.

Lahko rakvico so najprej položili v svinčeno. Nosači se ustavijo in postavijo nosila na tla. Glejte, prav do sem je hodila s svojim očetom; tu sta se usedla in gledala na cesto s komedijantskimi vozovi, z kmetijskimi vozički in

zapraviljivki, gledala sta odtod do ulice in ugi-bala, kdo tam gre.

Vse mesto je vedelo, za kom bega njegova žena, samo on je bil slep, imel je svoje dete, deklico s svetilni lasi in temnimi očki, z njo se je zabaval, medtem ko je njegova žena begala za organistom in uganjala ljubosumne prizore z vsako gospodično, ki jo je muzikant učil tožiti na klavir.

Naposled se je moral glasbenik raziti z njo, če ni hotel zaradi nje izgubiti vseh svojih ur; poleg tega pa je še dajal čitati njena pisma vsakemu, kogar je zanimalo, zanimalo pa je vsakogar.

Godba znova igra srce pretresujočo koračnico in počasi in težko sprevod za pesmijo zvonov. Mala gospa stopa s povešenimi očmi pod pajčolanom. Drži se ravno, da bi kljubovala vsem tem pogledom, preden se zapre doma za velike zavese na oknih, blede od samote in sovražstva.

Res, pustil jo je torej, in tako je ostala tu sama s tem detetom, ki se ji je hladno protivilo, in s svojim možem, ki ni imel smisla za nič drugega kakor »mo za to mrtvo deklico, čeprav ni bila njegova. Prišel se je nanjo z svojo iskreno ljubeznijo. Malo mesto že ni vedelo, ali naj se mu smeje ali naj ga pomiljuje, kadar je šel na izprehod, smešno oblečen, blede in odkrit, ven iz hladnih sob svoje hiše na trg.

Zdajci so umolknil zvonovi s kratkim udarom.

Mala rakvica toleče na vrata večnosti. Počiva na deskah nad odprtim grobom sredi med velikim, nemim krdelom. V smrtni tišini samo zbor šušti z notami in dekan lista pomalem v črni knjigi. V gneči je zaplakalo dete. Suha senca leži na izsušenem domovanju mrtvih. Privikrat tukaj pokopavajo; mogoče je to pokopališče preveliko in mogoče ga nikdar ne bomo napolnili, mogoče ne bo nikdar zaraslo, morebiti mora ostati večno tako prazno in golo.

Kronika

* Vlada na razstavi dalmazijske umetnosti. Iz Rima javljajo, da je Kralj in Cesar blagovolili obiskati razstavo dalmazijske umetnosti, ki jo je organizirala Kraljeva akademija sv. Luke. Vlada je spremljal senator Alberto Calza Bini, ki mu je razlagal posamezne primerke razstavljenih umetnin.

* Vojni pohabljeni pri papežu. Papež je te dni sprejel 500 parov novoporočencev, 300 vojakov, ranjenih v sedanjih vojni, in 500 vojnih pohabljenec. Papež se je z vsemi prijazno razgovarjal ter jim je ob slovesu podelil apostolski blagoslov.

* Milijon lir za beneske bolnišnice. Neki dobrotnik, ki noče biti imenovan, je pred dnevi izročil vodstvu zbirateljske bolnišnice v Benetkah milijon lir v vrednostnih papirjih, katerim poteče rok leta 1951. Denar je namenjen predvsem kot prispevek za zgraditev novega paviljona za radiološka raziskavanja.

* 15.000 turških otrok v poletnih počitniških kolonijah. Turinska »Stampa« poroča, da bo odposlanih letos poleti iz Turina v počitniške kolonije 15.000 otrok, ki se bodo lahko spočili ter okrepili na soncu in svežem zraku izven mesta.

* Vilo je dal na razpolago beguncem. Italijanski listi poročajo o plemenitem činu comm. Alberta Bonazzija iz Forlì. Bonazzij je lastnik vile v Riccione, ki jo je dal na razpolago dvema beguncem iz Bengalske.

* Plemenita gesta. Fašist Cennaro Rovani iz Napolija je poslal zveznemu tajniku v Napoliju pismo, v katerem poroča, da daje na razpolago za ves čas sedanje vojne svojo invalidno pokojnino, ki znaša letno 5.000 lir. Rovani je določil naj se njegova invalidna poraba za podpiranje rojakov, ki so bili prizadeti zaradi sovražnih letalskih napadov.

* Italijanski filmski kodeks. Olvetnik Ferruccio Ciliberti iz Sienne je izdal zbirko zakonom in zakonskih odredb, ki so izšle v Italiji od leta 1913, do leta 1942. ter se tičejo filmske produkcije.

* V prepiranju, da strelja na psa, je ustrelil sina. Iz Solfignana pri Peruggiji poročajo o nenavadni nesreči. Oče 33letnega Deziderija Corruzzija je vzel v roke puško, da bi ustrelil psa, ki je davil njegove zajce. Ker je bilo temno, je bil prepričan, da prihaja šum od psa, ki je zopet hotel zadaviti kakšnega zajca. Pomeril je in ustrelil, nakaž je zaslišal obupen krič. Ko se je približal kunčnici, je s strahom ugotovil, da je namesto psa ustrelil svojega sina.

* Smrten padec s terase. Iz Fiume poročajo, da se je tamkaj smrtno ponesrečil nemški podanik Anton Tutzkil. Sklonil se je skozi okno, izgubil ravnotežje in padel na dvorišče, kjer so ga pobrali mrtvega.

IZ LJUBLJANE

u— Ljubljanski škof pri papežu. Italijanski listi poročajo, da je sv. oče papež Pij XII. sprejel v zasebni avdijenci ljubljanskega škofa dr. Gregorja Rožmana.

u— Ivan Šašel bišerni mašnik. V St. Lovrencu ob Temenici so imeli preteklo nedeljo redko slovesnost. Biserno maslo jebral »pokojnik« župnik g. Ivan Šašel. Šašeljenec je naš najplodnejši folklorist. Zbral je že mnogo gradiva o našem narodopisju in napisal tudi številne razprave. Kljub svoji visoki starosti 85 let je jubilat še vedno delaven, kar mu omogoča njegova zdrava narava. Župnik Šašel je bil za »voje neumorno delovanje« večkrat odlikovan. Naj bi ob trdem zdravju še dolgo delal na naši kulturni njivi.

u— Nov grob. Po težkem trpljenju je v Brežicah umrla v ponedeljek 5. t. m. ga. Antonija Krošl, rojena Kreačič. Dočakala je starost 77 let. Zapuščila s nova Jožeta in Antona ter drugo sorodstvo. Svoje poslednje prebivališče je naša blaga gospa na pokopališču v Brežicah. Naj ji bo zemlja lahka! Hudo prizadetim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— Vreme se popravlja. Včerajšnji dan, pa tudi daljši del petka sta minila brez dežja. To je pravi dogodek za letošnje poletje, ki je tako bogato na padavinah. Če pa smemo verjeti barometru, bo v bodoče boljše. Od četrta popoldne se je zračni tlak dvigal tako naglo, da je barometer v Zvezdi kar skokoma beležil porast zračnega tlaka. V soboto zjutraj je kazal že 764 mm. Tudi napovedovalec vremena, ki je menda že več tednov kazal na dež, je v soboto močno spremenil svoj položaj. Poleg tega imamo še lunino spremembo, tako da je znakov dovolj, da se bo vreme

Mala gospa je krčevito zaplakala. Modri oblaček kadila leti k nebu, in tiho, prav tiho se razlega finale nad pokopališčem. Dekan se prebudi kakor iz sna in se skloni k zemlji. Ena, dve, tri lopatice.

Ena, dve, tri; vsakdo sili k odprtemu grobu, kjer kleči oče na gomadi ilovice in bolesto vzklika, kakor da bi mu bilo nemogoče tega kdaj prestopiti. Nekateri so že vrgli vse tri lopatice v grob in bi radi odšli. Čakajo le, da bi oče vstal, da bi mu podali roko. Duhovniki stopijo vstran; kajti še je treba iti do kapele; grobar je na glas zakajšal in je jel z lopato zasipati grob z izsušeno ilovico. Celo krdelo premišljuječe in nemo, molči.

Z lahkim smehom se zbor razhaja. Gospod zborovodja bliska z očmi, ker bi rad, da bi se mu posrečila šala Beda Anica je zardela, Matilda piha v robc in Marija se nagiba k njemu s tihim šepetanjem. Zborovodja si je zadovoljno pogladil brke in lase, sklonil se k Mariji in ji nekaj šepnil. Marija se je zasmejala in ušla. Celo krdelo se obregne pol z usmevom in pol ogorčeno.

Naglo se oče zavé, strese se in hoče nekaj reči.

»Vam — vam vsem — ki ste moji edini — ljubljani hčerki —« zkazali —

A naprej ne more, vzdigne in ne da bi podal kemu roko, odide kakor v senjah. Nastala je občna zmeda. Medtem ko gredu duhovniki h kapele, se množica trga in se razhaja. Nekateri se pokrivajo za svoje umirle, malokdo postoji pred kakim nagrobnim spomenikom in skoraj nihče ne čaka konca obredov; samo zborovodja gre z Marijo in s pevskimi v smehu na kor pokopališke kapele.

Nekoliko črnih žen moli ob grobu, otirajo si solze in privravnavajo uboge ovenele cvetlice. Iz odprte kapele se čuje dekanov epv: »Benedicite omnia opera Domini Dominol« Zborovodja zanosno odgovarja.

Grobar s polnimi lopatami zagreba deklico.

obrnilo na boljše. Včerajšnje jutro je bilo izredno hladno in je znašala temperatura 7,8 stop. C, v petek čez dan pa je bila najvišja temperatura 19,2 stop. C.

u— Razkrinkani slikar je naslov duhovite satire izpod peresa pokojnega prof. Iv. Vavpotiča. Objavljena bo v »Ponedeljskem Jutru«, ki izide današnje nedelje popoldne. Nanjo prav posebno opozarjamo. V galeriji »Moji ljudje« je tokrat predstavljena »Naša Ančka«. Ali bo huda! Ensko zabaven je članek o slavni kokoši s tisoč jajci. Poučna in zanimiva je razprava o alkimiji. Gospodinjam v bolrolo pa je še en članek o konzerviranju. Nadaljuje se razprava o Bleiweisovih »Novicah«. Pesmica »Pticka« nas seznaja z moderno italijansko liriko. Uganka, drobiž, predvsem pa najnovejša poročila!

u— Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo od sobote do 20. ure na ponedeljka do 8. ure zjutraj opravljali mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran. Ljubljana, Stefanova ulica št. 7, tel. 36-41.

u— Za zaključek koncertne sezone, priredi »Ljubljanski Zvon« koncert slovenskih ljudskih in umetniških pesmi. Na koncertu sodeluje operni pevec-basist Fric Lupša. Koncert se vrši 19. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union.

u— Glasbena šola »Sloga« priredi v nedeljo 11. julija ob pol 11. uri v svoji glasbeni dvorani VI. produkcijo gojenecv raznih oddelkov. Na sporedu so pevske in instrumentalne skladbe (klavir, goš, in klarinet).

u— Zaključna VII. produkcija glasbene šole »Sloga« bo v ponedeljek 12. julija ob 18. uri v šolski glasbeni dvorani. Nastopijo gojenci pevci, pianisti in zbor violon. Spored sestavljajo skladbe H. Svetla S. to prireditelj zaključil Slogina glasbena šola svoje letošnje prireditve.

u— Islandski ribič je najboljši roman znanega francoskega romanopisca Pierre Lotija. Pisatelj slika z živo beselo zanimivosti pomorskega življenja, opisuje pestrost eksotičnega življenja ter mojsko obravnava problem ljubezni in ženske zvestobe. Znameniti roman je prevedel v slovensčino g. Vladimir Levstik in je delo pravkar izšlo v založbi knjigarne Tiskovne zadruge v Ljubljani.

u— Stalna razstava novih slov. knjig in hitra dobava inozemskih knjig in časopisov v knjigarni Jože Žužek, prehod neboštinka.

u— Pivo! Pivovarna Union obveča cenj. gostinčarje, da bo v tork, četrtek in soboto dopoldne tega tedna predvidoma in brezobvezno zopet na razpolago v omejeni količini pivo v sodeh. Radi tehničnih težav se naprošajo odjemalci, la pridejo po pivo sami in prinese s seboj tudi vplačila za novo kavejco za posodo. S seboj je pripeljati tudi vso eventuelno posodo, ki s se nahaja doma. Uredite si med tem doma točenje tudi vse točilne naprave. Pivovarna Union v Ljubljani.

u— Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani obveča, da bodo sprejeli izpiti dne 26. in 27. julija, vsakokrat ob 8. uri. — Učenci, ki še niso prečeli letnih spričeval o uspešno dovršenem IV. razreda ljudske šole, naj to store nemudoma. K izpitu naj vsakdo prinese pisalne in risalne potrebščine, pisalni in ritalni papir po b. lo. učenci dobili v šoli proti odškodnini 2 lir. Kdor potrebuje propusnico, naj si jo pravočasno preskrbi.

u— Počitniški tečaj za tuje jezike v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2, prične dne 12. julija. Čas pouka po želji v začetnih in naprednejših oddelkih. Najuspešnejša in najmočnejša učna metoda — diplomirani predavatelji. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. ure.

u— Stenografski tečaj — v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2 — dnevni in večerni — začeti 1. ki in nadaljevalni, prične dne 12. t. m. Učnina zmerna, uspeh v kratkem času zjamčen. Izkoristite priložnost za doseg tega največjega znanja v poslovnem in privatnem udejstvovanju. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. ure.

u— Stenografski tečaj za začetnike in posebnj za napredne se prične v ponedeljek 12. julija. Korespondenčno in debatno pismo. Brozpisne vaje po diktatu. Učnina je zmerna. Posebnj tečaj tudi za strojepisje. Največja moderna strojepisnica. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Informacije daje in sprejema prijave še ta teden: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Džaki in džaknje srednjih in strokovnih šol imajo priliko, da se med počitnicami dobro naučijo strojepisja ali stenografije, ki sta najvažnejša praktična predmeta, vsakomu potrebna. Nov tečaj prične v ponedeljek dne 12. julija. Pouk za dijake inje je dopoldne. Učnina zmerna. Prijave se sprejemajo še ta teden. — Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Učite se strojepisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojepisni tečaji se prične v ponedeljek 12. julija. Desetprstna učna metoda! Specialna strojepisna šola: največja moderna strojepisnica. Učnina je zmerna. Posebnj tečaji tudi za stenografijo. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Informacije in prijave: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Pouk modernih jezikov. — Turjaški (Novi) trg 5. V 3 mesecih se lahko hitro in praktično naučite raznih jezikov (Ital., nem. itd.). Dopoldanske, popoldanske in večerne ure. Priporočljivo za dijake in ostale, ki hočejo pametno izrabiti letošnje počitnice. Poučujemo tudi stenografijo, knjigovodstvo, trg. računstvo in korespondenco. Prijave še do 15. julija ob 8. do 10. in 14. do 16. ure: Turjaški (Novi) trg 5.

u— Sprejemni izpiti za I. gimnazijski razred na II. moški realni gimnaziji v Ljubljani (Rakovnik) se bodo začeli dne 20. julija ob 8. Učenci naj prinese s seboj peresnik, ravnilo (trikotnik), šestilo in radirko.

u— Zahvala za podporo. Gospod inž. arh. Mitja Svigelj je izročil upravi »Jutra« 500 lir, ki jih je prejel kot umetniško nagrado na sportni razstavi, z željo, da se izroče potrebni družini. Obdarovana družina se za plemeniti dar raje opoleje zahvaljuje.

u— Džiju-džiju poučuje strokovnjak vsak tork in četrtek ob 18. in 19. uri v gimnastični šoli Milene Govekarjeve, Muzejska ul. št. 3.

u— Če Vas zanima step-pleš in bi se ga radi v kratkem času in poceni naučili, pohitite s prijavo. Poučuje ga Pogačar Drago, solist opernega baleta. Prijave: Mestni trg št. 13.

u— Najlepši spomin — fotografirka povečava, tudi po vsaki stari sliki. FOTO BEM, Ljubljana, Wolfova 6.

u— Tschamba Fij uporabljajte pred, med in po sončenju. Uspeh Vas bo presenetil. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

u— Samozavest, odločnost, močno voljo, osebni magnetizem, obvladovanje samega sebe, dosežete brez napora. Na obzorju se pojav: življenje brez težav. Dopolne na ogled. »Jutra«: S. Potemikan 35 lir.

Spodnje Štajersko

Novi grobovi. V Radvanju pri Mariboru je umrla 60letna soproga železničarja Antonija Kovačičeva. V št. Juri ob južni železnici je preminil nameščeneč tržnega urada Martin Steiner. V Mödlngu je umrl 5letni sinček glavnega orožniškega stražmojstra Anton Zemljarič. V Žaleu je v 73. letu starosti preminil posestnik Ignac Mutec.

Otroške skupinske voditeljice na Spodnjem Štajerskem. Pred kratkim je prispele na Spodnje Štajersko 12 otroških skupinskih voditeljic, kjer bodo ostale tri tedne. Po večini so iz Štajerskega, pa tudi z Dunaja, Monakovega, Bavarskega, Salzburga in Koruškega je po era zastopnica. Zastopnik zveznega uradnega vodstva Braunmüller jih je uvedel v spodnjoštajerske razmere.

Diploma. Na visoki šoli za trgovino na Dunaju je bil diplomiran sin trgovca z Mute Erih Šober.

Odlikovan je bil z železnim križem 2. stopnje grenadir Franc Fršek iz Gornje vasi pri Celju.

V Središču je bila v tork otvoritev shrambe za vsake kmetijske stroje. Slavnostni prostor je bil lepo okrašen, vsa kmetijska in deklisli pevski zbor pa sta igrala in pela domovinske pesmi. Navzoče je pozdravil župan in krajevni skupinski vodja Fandler, nakaž je okrožni kmetijski vodja Strachil in govoril o pomenu vaških strojnih zadrug. Na kraju se je okrožni: vedja zahvalil vsem, ki so pripomogli k važni pridobitvi. Ob koncu tega meseca bo izročeni svojemur namenu še nekaj nadaljnjih shranišč za kmetijske stroje, tako da jih bo imelo ptuško okrožje 15.

Produkcija godbene šole v Hrastniku. Na nedavni produkciji gojenecv godbene šole v Hrastniku so učenci pokazali lepe učne uspehe. Graški dnevnik poroča, da so bili posameznj in skupni nastopi na zavidni višini.

Vesti iz Kranjske. Pred kratkim je bilo zborovanje štajerske domovinske zveze, ki se ga je udeležilo nad 600 poslušalcev. Govoril je vodja propagandnega urada Gut-ter. Obravnaval je splošni položaj, pri čemer se je dotaknil zlasti važnih vprašanj, ki se tičejo Spodnjega Štajerskega. — V dneih od 17. do 27. junija sta bila v prostorih krajevnne skupine dva kuharska tečaja pod vodstvom Francške Biatnikove, ki se jih je udeleževalo 22 tečajnic. — Mariborsko gledališče je v dvorani Hematbunda gostovalo z igro »Vas pri Odesi«.

Pozabljen spodnjoštajerski komponist. Pod gornjim naslovom se spominja »Marburger Zeitung« pokojnega pismonoše v Podčetrtru Jožefa Zupana, ki ga je pred leti pobrala smrt v 82. letu. Ko je bil še poln ustvarjanja. Že kot otrok pravi pisec, je Zupan pokazal veliko nadarjenost za glasbo. Potem je služil vojake pri godbi, po povratku v svoj domači kraj pa je posvetil svoj prosti čas izključno glasbi. Ustanovil je godbo, skupaj z nadučiteljem Francem Lovrecom pa tudi godalni in pihalni orkester. Mariborski dnevnik zaključuje svoje poročilo, da bo Zupan ž vel med narodom naprej, ker vse vaše godbe rade igrajo Zupanove kompozicije.

Ljudsko gibanje v Podvelji. V prvi polovici letošnjega leta je bilo na stanovskem uradu v Ljubljani zabeleženih 21 rojstev, 13 smrti in 13 očiakov in 8 deklic, 4 poroke in 9 smrtnih primerov, izmed katerih je bilo 5 moških in 4 žensk.

Smrten padec s kolesa. Pred tednom se je smrtno ponesrečil 43letni posestnik Ivan Stradnar iz št. Jurja. Peljal je na kolesu svojo 10letno hčerko, na nekem ovinku pa izgubil oblast nad vozilom in padel po strmim pobočju. Hčerka si je zlomila nogo, Stradnar pa si je prebil lobanjo, tako da so nezvestnega pripeljali v bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

Z Gorenjskega

Otroci iz Žalca na Vrškem jezeru. Pod vodstvom svojih učiteljic so bili učenci 4. razreda glavne šole iz Žalca na štiridnevem bivanju na Vrškem jezeru. Med drugim so obiskali Vrbo in druge kraje ob jezeru, bili pa so tudi v Celovcu. Povsod so jih prijazno sprejeli.

Smrtna nesreča na Vrškem jezeru. Med Porečani in pred njimi ležečim otokom se se je v ponedeljek pozno zvečer prevrnil čoln, v katerem je bilo 6 oseb. Trije izmed ponesrečencev, med njimi tudi neka žena, so utonili, ostali pa so s skrajnimi napori priplavali do brega. Trupel utopljencev se niso našli, ker je jezero na kraju nesreče zelo globoko. Nesreča se je zgodila zaradi lahkomiselnosti, ker je bil čoln preobremenjen in so potniki kljub opominom in slabemu vremenu šli na jezero.

Iz Hrvatske

Hrvatski kmetje v Nemčiji. Iz Zagreba poroča »Tagespost«, da je obnova hrvatskega kmetijstva ena glavnih nalog državnega vodstva. Da bi se kmetje spoznali z modernimi obdelovalnimi načini, je Hrvatska kmetijska zveza poslala 32 otrok v starosti od 13 do 16 let na vzorna posvetstva v Nemčijo, kjer bodo spoznali nemško kmetijstvo in se seznanili z umnim obdelovanjem. V Nemčiji bodo ostali dve leti.

Slovaški letalci v Zagrebu. Pred kratkim je prispele v Zagreb odposlanstvo slovaškega letalstva, da vrne obisk poveljnika slovaških letalcev generala Krena na Slovaškem.

Letna skupščina Matice Hrvatske bo v nedeljo 18. t. m. v dvorani Trgovske zbornice v Zagrebu. Na skupščini bo predsednik občno poročal o stoletnem delovanju Matice Hrvatske in njene vloge v kulturnem razvoju hrvatskega naroda.

Predavanje hrvatskega znanstvenika v Berlinu. Profesor zagrebske univerze dr. Dragan Jančić je imel pred znanstveniki na univerzi Friderika Viljema v Berlinu predavanje o razvoju hrvatske živinoreje.

Za domovino je dal življenje. »Nova Hrvatska« objavlja smrtnico ustaškega poročnika Ota Pavšića, ki je dal svoje življenje na oltar domovine. Pokojaj je bil star 29 let. Pokopali so ga v ponedeljek na Mirogoju.

Umrljivosti v Zagrebu. V tednu od 10. do 17. pr. m. je v Zagrebu umrlo 69 oseb.

Največ jih je pobrala jetika, in sicer 28. Ponesrečilo se je jih še šest. Ostali so umrli zaradi drugih bolezni.

Prva žrtve Save v Zagrebu. Zadnja nedelja je bila izredno topla tudi v Zagrebu. Zato so mešanji v velikem številu pohiteli na obalo Save. Med kopalci je bil tudi 19letni čevljar Tomo Bendič, ki je postal prva letošnja žrtve Save v Zagrebu. Trupla utopljencev še niso našli.

Šola v Ljubuškem zgorela. Pred dnevi se je vžgal dimnik v šoli usmiljenih sester v Ljubuškem. Plameni so zajeli tudi v bližnji dimnik naloženi premog, tako da se je ogenj hitro širil. Gasilci so bili takoj na mestu in so v dveh urah požar zadušili. Popolnoma je uničen zgornji del stavbe. Škoda cenijo na 4 milijone kun.

Arretiran pek »Hrvatski narod« poroča, da je bil preteklo soboto aretiran zagrebški pek Albin Hruš, ker je bilo ugotovljeno, da je pekel kruh pod prepisano težo in da je bila tudi kakovost kruha slaba.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik šteje 9. ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2,30 lire v kosih od 400 do 1.000 g 2,20 lire; testenine iz enotne moke 3,90 lire za kg; enotna pšenična moka 2,70 lire; enotna koruzna moka 2,20 lire; riž navadni 2,70 lire; fižol 6 lire za kg
2. Jedilno olje (olivno) 14,70 lire za liter; surovo maslo 28,40 lire za kg; slanina sojena 19 lir za kg; mast 17 lir za kg.
3. Kis, 4% vinski 6,35 lire za liter.
4. Mleko 2,50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozih po 880 g 15,90 lire za dozo, v dozih po 385 g 7,55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8,25 lire za kg, v kockah 8,35 lire
6. Mehka drva, rezagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33,60 lire za stot; mehki roblanci (žarnanje) približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razžagana drva 40 lir za stot; enotno mlto, ki vsebuje 23—27% kisline, 4,10 lire za kg.

OGARJEVA
ANTICA
RISBE KAMUŠI IN BESEDILA JOŽA JUDČIČA

Kočija se je ustavila pred gradom. Iz nje je stopil bogato opravljen neznanec. Straža pri vratih ga je vprašala: »Kam in h komu želite, gospod?« On pa je odgovoril: »Pozdraviti hočem kraljeviča in njegovo lepo ženo ter jima čestitati, zakaj danes je obletnica njune poroke!« In straža je tujca spustila v grad.

BANCO DI ROMA

BANCA DI INTERESSE NAZIONALE - BANKA DRŽAVNE KORISTI
ANNO DI FONDAZIONE 1880 LETO USTANOVITVE

FILIALE DI
PODRUŽNICA V LUBIANA

Marijin trg 5, telef. 4316-4317

TUTTE LE OPERAZIONI DI BANCA - VSI BANČNI POSLI

V ljubezni do Boga in do svojih otrok je gorelo ter se popolnoma žrtvovalo srce naše izredno dobre, nad vse ljubljene mamič, babice, sestre in tete, gospe

ANTONIJE KROŠL roj. KREAČIČ

ki jo je Bog rešil težkega trpljenja dne 5. julija t. l. ob 17. uri v 77. letu njene starosti. Svoje poslednje prebivališče je našla na pokopališču v Brežicah. Gospod življenja naj našli nepozabni materi podeli večno življenje za vso njeno dobroto in za vso njeno ljubezen, kakor tudi za vse gorje, ki ga je tako junaško prenašala.

Ljubljana, dne 9. julija 1943.

Sinova JOZE in ANTON
v imenu vsega ostalega sorodstva

Umrli nam je naš ljubljani, skrbni oče, stari oče, tast, stric in vsak, gospod

Jernej Keše

hišni posestnik in žel. zvičnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 11. julija 1943 ob 4. uri popoldne z Žal, kapelice sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. julija 1943.

Družine:

KEŠE, LUKIČ, dr. KAMBIČ, REPIČ

UPRAVA SPLOŠNE BOLNICE V LJUBLJANI sporoča žalostno vest, da je umrl njen dolgoletni in zvesti uslužbenec, gospod

TURČINOVIČ JOŽE

Pogreb bo v ponedeljek z Žal, na pokopališču k Sv. Križu. Ura pogreba bo objavljena v ponedeljkovi številki »Slov. doma« in »Slov. Naroda«.

Uprava in uslužbenstvo bosta pokojnika ohranila v trajnem spominu.

Ljubljana, 10. julija 1943.

UPRAVA SPLOŠNE BOLNISNICE

Tudi zaročenke imajo svoje šole

Nemčija je ustanovila dve taki državni in dvanajst pokrajinskih šol

Ljubljana, 5. julija.

Zaročenka in šola — mar ni to nekaj, kar na prvi pogled ne spada skupaj? Človek ne hte pomisliti na nekaj prisljenega, na okornost vzgoje ali na kaj podobnega. saj je čas ko je deklica zaročena, nekaj posebnega, zelo mikavnega, kar vzbujajo vtis, ko da je zaročenka neko posebno izbrano bitje. In v tem srečnem času naj bi se zaročenka mogla za budočnost česa naučiti?

Toda če si pobliže ogledamo ta šolski čas, namenjen zaročenkam, vidimo takoj, da ni to nič hudega. Obenem pa se lahko tudi prepričamo, da niso enostavne naloge, pred katere so postavljene vzgojiteljice v teh novih šolah, ki so zlasti v Nemčiji zelo upoštevane in razširjene. Šest tednov prebijejo zaročenke proti očiščenini 135 mark v eni od dveh državnih ali dvanajstih pokrajinskih šol za zaročenke.

Šole za zaročenke so predvsem namenjene dekletom v poklicih, ki niso imele prilike, da bi se pobliže seznanile z gospodinjstvom delom. Na drugi strani pa tvorijo ti tedni smotne vzgoje nekakšen zdrav prehod od poklicnega dela k onemu življenju, v katerem se mlada dekleta tudi v zdravstvenem pogledu pripravljajo in krepe za zakonski stan.

V teh šest tednov trajajočih šolah so razdeljene gojenke, ki jih je navadno po 20 do 30, v tri dopoldanske skupine. Prva skupina kuha, druga opravlja dela gospodinjstva reda, tretja pa je zaposlena s pranjem in šivanjem. Vsakih 14 dni se te dopoldanske dolžnosti izmenjajo tako, da se zaročenke lahko seznajajo z vsemi gospodinjstvi posli. V popoldanskih urah se uvajajo v skrivnostni nege dojenčkov, v temeljno načela zdravstva in prve pomoči. Uče se tudi, kako je treba z najenostavnejšimi sredstvi čim lažje urediti stanovanje ter kako z lastno spretnostjo poceni izdelovati mnoge hišne predmete, otroške igrače in druge drobne potrebščine.

Šole za zaročenke so urejene zelo okusno; v njih ni nobenega razkošja. Pohištvo je lično, vendar enostavno, lepe slike, cvetje in ročna dela so odin okrasni šolske opreme. Tudi sport in igre so na dnevnem redu. Po kosilu gredo navadno na polje in izlet. Tam se mlade gojenke vzgajajo v ljubezni do prirode. Dekleta prihajajo v stik z vasio in poljedelstvom, spoznavajo tudi živalstvo, vse pridelske, skrbni in radosti kmetijske ljudstva. Tako se njihovo obzorje širi, saj spoznavajo mnoge stvari, na katere prej še niso mislile.

Tako se ob tem poraja vprašanje, ali je to šola v običajnem smislu besede? Na to vprašanje bi morali odgovoriti nikalno. Vodilni činitelj v vzgoji zaročenk so namreč žene, ki lahko z močjo svoje osebnosti vzgojno vplivajo na gojenke. To je šola, kjer se ne zapoveduje, ampak samo prosi. V teh vzgojnih zavodih se upošteva, da so gojenke v zelo važnem razdobju svojega življenja. Zato tudi lahko s svojimi vzgojiteljicami skupaj mislijo, se z njimi posvetujejo in obravnavajo vse svoje skušnje. Vzgojiteljice ne smejo računati z 8- do 10urnim dnevnim delom. Postavljene so pred važne naloge, saj morajo biti vedno na voljo ženski mladini, katere vzgoja jim je poverjena in ki se menjava vsakih šest tednov. Pomisliti moramo, da je med zaročenkami precej resnih, vnetih za poslovno življenje. Tem preti nevarnost, da bi se izneverile udobnostim bodočega rodbinskega življenja. So pa tudi med njimi dekleta, ki jih je navzile mladosti že zadela teža življenja, poleg njih je pa tudi precej takih, ki niso niti v vojni okusile globoke življenjske nesobe. Seveda so, kakor povsod, med njimi tudi romantične, ki jih je treba šele vzgojno opozorjati in pripravljati na to, da ne pride sreča sama od sebe, ampak

da si jo je treba priboriti. Med gojenkami so pa tudi take, ki se dobro zavedajo, da je vsak svoje srce kovač. In tako se v stiku z bodočimi ženami in materami premotri in poglubi skupno življenje.

So pa tudi težave, ki se lahko odstranjujejo le z največjo obzirnostjo. Tako se od mladega dekleta zahteva, da je nasproti mladim materam zelo obzirno. V teh svojevrstnih vzgojnih zavodih se pa obravnava tudi vprašanje, kdaj je obzirnost pretirana in kdaj ne. Pogosto je precej težko ustvariti prijetne odnose tovaršstva med gojenkami, med katerimi je navadno 15% delav in hišnih pomočnic. 40% nameščen, 1% uradnic, 4% samostojnih deklet, 10% kmetijskih ali drugih hčer. Tu je treba zares mnogo takta in izkušnosti, da se ustvarijo pogoji za prijateljsko, družinsko sožitje.

Tako imajo v šestih tednih zaročenke dovolj časa, da se lahko pripravijo na vse ono, kar jim je potrebno, da bodo znale ustvariti svojim mozem, sebi in družini prijetno srečno življenje. Četudi je ta čas šolske vzgoje razmeroma kratek, so uspehi takšni, da vzbujajo priznanje pri moških, ki zelo hvalijo sadove

te vzgojne metode. V teh šolah čutiš na vsem koraku, da ne sede pred teboj navadne učence. Na vsem in povsod se čuti njihova radost, njihove skrbi, njihov pritajeni strah, njihovo pričakovanje. Na posteljni omarih vidiš slike moških, po večini z vojaškimi odlikovanji. Druga drugi si kažejo svoje izlojence.

In tako mine šest tednov, nakar pridejo nova dekleta v šole. s polnimi glavami misli in vprašanji, ki si jih zastavljajo, preden prestopijo prag šolskih poslopj. V treh letih je bilo v teh šolah okoli 500 tečajev, ki jih je obiskovalo 10.000 zaročenk. Seveda ni ta vzgoja rodila vedno zaželenih sadov, toda odstotek uspeha je nedvomno visok, na tisoče in tisoče družinskih domov je postalo lepših, mikavnejših, svetlejših. Na tisoče in tisoče rodbin uživa v zdravju, veselju, redu in čistosti, k čemur jih je smiselno in smotrno navajala vzgoja v šolah zaročenk. Ta misel in ta pobuda je tako izvrsta pa tudi tako vabljiva, da bodo tudi drugi sledili temu zgledu in pričeli ustanavljati podobne zavode v korist družinskega in zakonskega življenja.

Prosvetno delo Pokrajinske delavske zveze

Delovanje knjižnice, ki je lani izposodila 94.774 knjig

V svojem letnem poslovnem poročilu za lani Pokrajinska delavska zveza govori tudi o delovanju knjižnice, ki je znana v Ljubljani pod imenom »Delavska knjižnica«. V poročilu so zbrani nekateri zanimivi podatki, značilni za prosvetno življenje v Ljubljani.

Prosvetne prireditve

Prosvetnih prireditev PDZ lani ni priredila mnogo, kar je razumljivo. Omeniti je pa vsekakor lepo božičnico, ki je bila prirejena s sodelovanjem Borze dela v veliki dvorani poslopja PDZ. Na sporedu so bili glasbeni in drugi nastopi. Obdaruvanih je bilo mnogo nezaposlenih delavcev in njihovih družin. Druga javna prosvetna prireditev je bila prirejena v isti dvorani leta 21. marca. Sodelovala sta pevka zbora gospodinjstvi pomočnic in otrok, nastopil je Premlečev orkester in peli so solisti. — Omeniti je še treba, da so posamezni oddelki PDZ priredili lani in letošnje prve mesece svoje posebne prosvetne prireditve in tečaje.

Glavno prosvetno delo

Glavno prosvetno delo PDZ je obsegalo delovanje knjižnice. Knjižnica PDZ je ena največjih ljubljanskih javnih knjižnic (razen Sentjakobske in Prosvetne zveze). — Knjižnica ima vedno velik pomen za izobraževanje delavstva in knjige nudijo delavstvu, ki se ne more udeleževati tako pogosto kulturnih prireditev kakor pripadniki drugih stanov, najpotrebnejšo duševno hrano. V vseh knjižnicah je zadnja leta zelo živahno; vedno več je čitateljev in čedalje več knjig izposodi. Knjižne police v knjižnicah so zdaj vedno bolj prazne, ker je večina knjig izposojenih. Zdaj čita mnogo pripadnikov vseh plasti prebivalstva. Naglasiti je pa treba, da je delavstvo sorazmerno mnogo čitalo tudi prejšnja leta, zlasti v primeri s tem, da delavci ne utegnejo čitati. Koliko in kaj prav za prav čitajo delavci, vsaj do neke mere spoznamo iz številke o izposojenih knjigah v knjižnici PDZ. Priporočiti je pa treba, da si tam izposojajo knjige tudi pripadniki raznih drugih poklicev ter stanov, ne le delavci. Toda delavci si izposojajo knjige tudi v drugih javnih knjiž-

nicah, tako da si ne moremo ustvariti prave slike o tem, koliko prav za prav čitajo.

Doslej največji knjižnični promet

Knjižnica PDZ je imela lani doslej največji promet. Izposojenih je bilo skupno 94.774 knjig. Razumljivo je, da so največ knjig izposodili pozimi. Po številu izposojenih knjig je med meseci prvi januar. Lani januarja so izposodili 10.670 knjig. Tudi februarja je bil še zelo živahen promet; izposojenih je bilo 10.044 knjig. Marca so izposodili 8.958 knjig in decembra 7777. Zanimivo je, da so najmanj knjig izposodili novembra, in sicer 6648, tako da so jih celo julija in avgusta več. Julija je bilo izposojenih 7612 knjig, avgusta 6959, junija 7551, maja 6984, septembra 6717 in oktobra 6871. — Knjižnica ima leposlovne in znanstvene knjige; znanstvenih knjig je seveda v primeri z leposlovnimi mnogo manj. Skupno je bilo lani izposojenih 9943 znanstvenih knjig, in sicer največ januarja (1154) in februarja (1047). — Največ imajo seveda slovenskih knjig. Toda izposojujejo tudi italijanske, srbohrvatske in nemške knjige. Slovenskih knjig so izposodili lani skupno 56.566, srbohrvatskih 3562, italijanskih 2459 in nemških 32.187. Stalno naraščajo člani knjižnice. Lani se je število članov pomnožilo na 857. Največ se jih je vpisalo januarja (118) in februarja (107).

Razvoj knjižnice

Številke o prometu v knjižnici v posameznih letih nam tudi polkažejo, kako se je knjižnica razvijala od svoje ustanovitve leta 1926. V splošnem je promet stalno naraščal doslej. Bilo je nekaj izjem, tako da je bilo malo manj prometa l. 1930 in l. 1933 v primeri s prejšnjimi leti. Prvo leto je bilo izposojenih le 2.821 knjig. Naslednje leto so jih izposodili že 15.495. L. 1928 se je promet več kakor podvojil, tako da je bilo izposojenih 35.045 knjig. L. 1929 je še močno narasel — 49.838 knjig. a l. 1930 je bil malo manjši (46.971). Naslednje leto je bil zopet porast (53.008). In tudi se l. 1932 (54.260), nakar je nastopilo malo nazadovanje l. 1933 (50.537). Poslej

so številke o prometu gibale tako: leta 1934 52.253 knjig, leta 1935 57.071, l. 1936 62.503, leta 1937 65.104, leta 1938 62.985, leta 1939 59.802, leta 1940 69.385, in leta 1941 84.774. Knjižnica je torej izposodila v letih svojega obstoja skupno 925.897 knjig. — Razumljivo je, da na promet v knjižnici vplivajo tudi splošne prometne razmere, kar se je pokazalo v drugi polovici lanskega leta, ko knjižnica ni imela več obiskovalcev izven ljubljanskega pasu. Vendar je promet še vedno tako velik, da je knjižna zaloga mnogo premajhna. Mnogim članom pogosto ni mogoče ustrediti in morajo dolgo čakati, da dobe zaželeno knjigo. Vendar se knjižnica stalno izpopolnjuje; številko knjig stalno narašča in številke o tem tudi lepo kažejo kako se je knjižnica razvijala. Prvo leto je imela le 3899 zvezkov. L. 1927 jih je imela 5938, leta 1928 8376, leta 1929 že 12.073, leta 1930 13.123, leta 1935 20.200, leta 1940 23.740, predlanskim 24.378 in lani 24.731.

Člani po poklicih

Da je knjižnica Pokrajinske delavske zveze res delavska, sprevidimo po tem, da je med svojimi člani štela lani 3.455 delavcev; vendar je bilo dijakov največ, in sicer 4.617. Sledje nameščenci in uradniki, ki jih je bilo 3.098. Pripadnikov svobodnih poklicev je bilo 476, obrtnikov 207 in 783 zasebnic. Skupno je knjižnica štela 12.636 članov, Moških je bilo znatno več kakor žensk, v razmerju 9.263:3.373.

Kaj so čitali

Številke kažejo, da je prevladovalo leposlovje, med tem ko je bilo znanstvenih knjig izposojenih le okrog 10%. V leposlovju je bilo na prvem mestu pripovedništvo; značilno je, da je bilo za liriko in sploh poezijo malo zanimanja, kar opažajo tudi v drugih knjižnicah. Tisti redki ljubitelji pesni pa znajo pravilno ceniti pesniške stvaritve in zato so bila med slovenskimi pesniki deli (izvirnimi in prevodi) največkrat izposojena naslednja: župančičeva 46krat, Prešernova 45krat, Puškinova 35krat, Murn-Aleksanrov (16), dela vseh drugih pesnikov pa manj kakor desetkrat. Številna dela sploh niso bila izposojena vse leto. Med dramatskimi deli so bila na prvem mestu Cankarjeva (148) in Shakespearejeva (131). Druga dramatska dela skoraj ne pridejo v poštev, saj so bila izposojena le po enkrat, a mnoga so ležala na knjižni polici vse leto.

Priljubljeni pisatelji

Dela slovenskih pisateljev so bila lani izposojena znatno večkrat kakor prejšnja leta. Čitateljem gre priznanje, da cenijo zlasti Cankarja, tako da so bila Cankarjeva dela najbolj čitana med slovenskim pripovedništvom, izposojena so bila 694krat. Domači in tuji pisatelji so se vrstili tako: Tol. storj (445), Sienkiewicz (430), Bevk (414), Jurčič 379, Dostojevski (367), K. May (331), Juš Kozak (321), Mitchel (312), Lawrence (295), Grazia Deledda (280) itd. Malo moti samo, da je tako zelo cenjen K. May, kar pa prav lahko pojasnimo, saj vemo, kdo čita te knjige; ob čitanju Mayevih knjig se še vedno najbolj razširi domišljija dečkov, ki vidijo vzore v junastvih junakov, kakršne so ustvarjali May in podobni pisatelji. Sicer je pa treba reči, da je okus naših čitateljev v splošnem dobro razvit ter da ima delavstvo čut za dobro knjigo.

Vse leto sneži

Prebivalci južnih dežel so imeli v starem veku kaj čudne pojme o srednji in severni Evropi. To je razvidno iz poročil rimskega zgodovinarja Herodota. O deželi Skitov, sedanjí Ukrajini, piše namreč: »Na severu te samotne, zapuščene dežele sta nebo in zemlja vedno zavita v gost, siv pajčolan. Tam namreč neprestano pada izpod neba belo perje ali mačice. Čez poletje pada nekoliko manj, pozimi pa tem bolj.« — Herodot je torej mislil, da v srednji in severni Evropi neprestano sneži.

Med njimi je bil tudi car Peter Veliki, ki mu je Friedrich podaril orjaški globus. Prepeljali so ga na dvor v Petrograd, a zdaj so ga po čudnem naključju našle nemške čete pred Petrogradom. K sreči je bil pri nemških četah strokovnjak, asistent Tavlovskega muzeja v Kijevu, ki se je takoj zavezal za dragoceno najdbo. Globus so podarili deželnemu namestniku Lochsu, ki ga je poslal v Schleswig-Holstein.

Profesor Dohrn umrl

V Berlinu je umrl znani kemik prof. Max Dohrn, star 68 let. Leta 1911. se mu je posrečilo sestaviti znano zdravilo proti isušju in revmatizmu atopan. Znanost se mora zahvaliti njemu tudi za rentgenkontrastni sredstvo uroselectan B. In biliselectan ter za zdravilo albucit.

Socialni ukrepi argentinske vlade

Nova argentinska vlada je storila že več ukrepov, ki kažejo njeno prizadevanje, da se zboljšajo prilike v socialnem in moralnem pogledu. Tako je finančno ministrstvo odredilo najstrožje varčevanje, obenem je pa zahtevalo od uradništva, naj se z večjo vneto loti dela. S 1. julijem je stopil v veljavo zakon o znižanju stanovanjskih najemnin. Vsi državni uradniki, ki so jim plače zaradi dolgov zasežene, ne morejo napredovati, dokler ne poravnajo dolgov.

Lasje in starost

Norveškemu zdravniku prof. Hirdenu se je posrečil nov postopek za točno ugotovitev človeške starosti. V neki kemični tekočini je razkrojil prof. Hirden človeške lasje in tako spoznal koliko je dotični človek star. Že nad 2.000 takih primerov jasno kaže, da je ta postopek povsem zanesljiv. Starost človeka se ugotovi po tem kako dolgo se razkrajajo v kemični tekočini njegovi lasje. Ta postopek bo velikega pomena zlasti za sodno-medicinska raziskavanja.

Tobačna tovarna v Stipu

V Stipu bo v kratkem dograjena in izročena svojemu namenu največja in najmodernejša tovarna Bolgarije. Ves v Makedoniji pridelani tobak se bo predeloval v tej tovarni. Velike zaloge tobaka so že pripravljene, da bo lahko šlo delo v novi tovarni gladko od rok.

Nova barva nemških tovornih avtomobilov

Na temelju praktičnih izkušenj se je nemška vojska odločila za novo barvo tovornih avtomobilov, podobno barvi motornih vozil, ki so jih uporabljali v Afriki. Vsi tovorni avtomobili in priklole nemške vojske, kakor tudi vsa motorna vozila, ki se uporabljajo za razne vojne dobave in prevoze, bodo pobarvana temnorumeno.

Nova verska sekta

Ankarska policija je odkrila versko sekto, ki je gojila obrede dervišev. Vodja nove sekte je bil neki dijak, vpisan v drugi letnik prava. Vsi člani sekte so bili aretirani, potem ko je policija ugotovila, da je imela sekta svoje zaupnike, agitatorje in dopisnike po raznih turških mestih.

Zahvala

Vsem, ki ste se nas spomnili ob bridki izgubi naše ljube, nepozabne

NEDICE

jo obsuli s cvetjem in jo spremili na poti v njen zadnji domek, se prav iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, 10. julija 1943.

SUSNIK PAVEL in MIRA

ZAHVALA

Najpriskrnejšo zahvalo izrekam vsem, ki ste sočustvovali z menoj ob izgubi mojega dragega soproga, gospoda

BEČAJ ANTONA

Posebno se zahvaljujem g. Valentinu Izidorju za njegovo požrtvovalnost, pomoč in tolažbo v času bolezni in ob smrti pokojnikov. Zahvala vsem, ki ste se trudili olajšati mi zadnje ure in ki ste dragega TONETA tako polnoštevilno spremili na zadnji poti in mu poklonili toliko cvetja. — Iskrena hvala!

Ljubljana, dne 11. julija 1943.

ZALUJOČA SOPROGA A. BEČAJ

POŠILJKE IZ ITALIJE

v Ljubljansko pokrajino Vam najhitreje in najceneje dostavi mednarodna transportna tvrdka

MARCHESE LOMBARDA S. A., MILANO,

VIA ARNALDO DA BRESCIA 8

Enkrat tedensko zbirni vagon Milano - Ljubljana

Strokovna carinska služba na vseh obmejnih postajah — tudi v inozemstvu.

Zastopstvo v Ljubljani:

RAJKO TURK, VILHARJEVA CESTA ŠTEV. 33

F. Kollmann

steklo — porcelan — keramika za gospodinstvo, laboratorije in bolnice

LJUBLJANA MESTNI TRG

PRIPOROČA SE

AUTOMATICNI BIFE

DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, Selenburgova ul. 4

RIO

Puh in perje prodaja R. SEVER, Marijin trg 2

DARMOL
Contro la stitichezza
proli zapetju

EMILIO SALGARI

KRALJICA KARIBOV

PUSTOLOVSKI ROMAN

»Mar nas napadajo v hrbet?« je vprašal poveljnik.

»Španci so nam za petami, kapitan!«

Tisti mah so jeli tudi v pristanišču streljati topovi.

»Čujte!« je zaklical Carmaux. »Fregati se hočeta udeležiti veselice!«

»Kaj se godi v zalivu?« se je Ventimiljski obrnil k svojemu nadporočniku.

»Nič hudega ne bo!« je bil odgovor. »Fregati obstreljujeta obalo. Najbrže računajo, da bomo kmalu tam!«

V tem, ko je zadnji voj, ki so ga ojačili z dvajsetorico ljudi, oteževal Špancem zasledovanje, je prednji voj brez izgub dospel na obalo.

Posadka, ki je bila ostala na »Folgoru«, je spustila v morje nekaj čolnov, da bi sprejeli tovariše. Črna gusarja so z Jaro, Carmauxem in nekaterimi ranjenici vred v velikem čolnu hitro prepekljali na »Folgoru«.

Urejuje: Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra«: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani